

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 10

van **DANIELLE GODDERIS-T'JONCK**

datum: 4 oktober 2018

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Ongezonde dranken en tussendoortjes op school - Ontmoedigingsbeleid

Uit een rapport van het Vlaams Instituut Gezond Leven blijkt dat basis- en secundaire scholen vandaag veel minder ongezonde dranken en tussendoortjes aanbieden dan drie jaar geleden. Het effect van het ontmoedigingsbeleid dat de minister samen met collega Crevits en een aantal partners, leerlingen en ouders uitwerkte in een engagementsverklaring, wordt merkbaar. Voor het aanmoedigingsbeleid voor gezonde dranken en tussendoortjes is er echter nog ruim marge voor verbetering.

Het vooropgestelde streefdoel in 2021 is dat scholen geen suiker- en vetrijke dranken en tussendoortjes meer aanbieden.

1. Kan de minister een onderscheid opgeven voor de resultaten uit het rapport volgens provincie en onderwijsnet?
2. Zijn er reeds scholen die deze ongezonde dranken en snacks volledig hebben gebannen? Hoeveel?
3. Hogescholen en universiteiten zijn momenteel nog niet betrokken bij de engagementsverklaring.

Heeft de minister reeds contact met hen om te bekijken hoe dat in de toekomst wel te doen? Hoe toepasbaar schatten zij het huidige beleid voor leerlingen uit basisscholen en secundaire scholen op hun eigen schoolpopulatie?

4. In mijn schriftelijke vraag nr. 270 van 23 januari 2018 vroeg ik naar het beleid rond energiedranken in scholen. De infographic "Drankaanbod Secundaire School" van het Vlaams instituut Gezond Leven (<https://www.gezondleven.be/files/onderwijs/infographics-facebook-10.jpg>) neemt de energiedranken niet expliciet op.

Zal de minister vragen dat bij wijze van sensibilisering wel te doen?

5. Hoe ziet de minister, samen met collega Crevits en de partners die betrokken waren bij de engagementsverklaring, mogelijkheden om het aanmoedigingsbeleid verder te ontwikkelen? Binnen welk tijds kader?

ANTWOORD

op vraag nr. 10 van 4 oktober 2018

van **DANIËLLE GODDERIS-T'JONCK**

1. Het Vlaams Instituut Gezond Leven, partnerorganisatie van het Vlaams preventieve gezondheidsbeleid, heeft de analyses momenteel niet afzonderlijk uitgevoerd per provincie of onderwijsnet. Tegen eind oktober 2018 zullen de analyses per koepel afgerond zijn en kunnen deze opgevraagd worden bij het Vlaams Instituut Gezond Leven. Bijkomende analyses per provincie zijn niet mogelijk omdat de informatie dan niet meer representatief is.
2. In onderstaande paragraaf zijn cijfers terug te vinden over het aantal scholen die de dranken en tussendoortjes uit het uitdoofbeleid op het moment van de bevraging niet meer aanbieden:
 - 67% van de basisscholen biedt nooit fruitsap aan (t.o.v. 48% in 2015; 30% in 2012);
 - 85% van de basisscholen biedt nooit gezoete melk- en sojadranken aan (t.o.v. 53% in 2015; 39% in 2012);
 - 86% van de basisscholen biedt nooit koffie of thee aan (niet eerder bevraagd);
 - 99% van de basisscholen biedt nooit groentesap aan (niet eerder bevraagd);
 - 97% van de basisscholen biedt nooit gearomatiseerd water aan (niet eerder bevraagd);
 - 100% van de basisscholen biedt nooit dranken op basis van granen, noten en zaden aan (niet eerder bevraagd);
 - 90% van de basisscholen biedt nooit koeken met chocolade of vulling, wafels, cake, taart en ander gebak, chocolade, snoeprepen en snoep aan (geen verschil t.o.v. 2015);
 - 97% van de basisscholen biedt nooit chips, zoute nootjes en andere zoute snacks aan (niet eerder apart bevraagd);
 - 71% van de secundaire scholen biedt nooit frisdrank aan (t.o.v. 31% in 2015);
 - 84% van de secundaire scholen biedt nooit sportdrank aan (t.o.v. 67% in 2015);
 - 87% van de secundaire scholen biedt nooit fruitdranken en nectars aan (niet eerder apart bevraagd);
 - 55% van de secundaire scholen biedt nooit koeken met chocolade of vulling, wafels, cake, taart en ander gebak, chocolade, snoeprepen en snoep aan (t.o.v. 47% in 2015);
 - 82% van de secundaire scholen biedt nooit chips, zoute nootjes en andere zoute snacks aan (niet eerder apart bevraagd);
 - 75% van de secundaire scholen biedt nooit koffiekoeken, croissants, donuts, worstenbroodjes, pizzabaguette aan (niet eerder apart bevraagd).Voor een samenvatting van de resultaten zie ook de onderstaande link:
https://www.gezondleven.be/files/onderwijs/Samenvattingmonitoringdrankentussendoortjesschool_2018.pdf
3. De hogescholen en universiteiten maken op dit moment geen onderdeel van de engagementsverklaring uit. Momenteel zijn er nog onvoldoende concrete cijfers over deze setting beschikbaar om dergelijke engagementsverklaring te kunnen opstellen. In de toekomst zullen de hogescholen en universiteiten wel bevraagd worden via de indicatorenbevraging van het Vlaams Instituut Gezond Leven. In deze bevraging wordt niet alleen het voedingsaanbod in kaart gebracht, maar worden verschillende

preventiestrategieën geëvalueerd (het (voedings)aanbod is daar één van). Het lijkt ons voor de hand liggend om eerst de resultaten van de indicatorenbevraging af te wachten alvorens maatregelen te gaan nemen.

4. De energiedranken zijn wel opgenomen in de richtlijnen opgesteld door het Vlaams Instituut Gezond Leven' bij opmaak van de engagementsverklaring in 2016. Zowel voor basis- als secundair onderwijs zijn deze dranken opgenomen in de categorie 'verbod'. Dit betekent dat voor deze dranken een verbodsbeleid wordt gevoerd en dat deze dranken dus niet thuishoren in de school volgens de richtlijnen.
 - Zie richtlijnen voor basisscholen:
https://www.gezondleven.be/files/voeding/20180628_naar-een-evenwichtig-aanbod-van-dranken-in-de-basisschool.pdf
 - Zie richtlijnen voor secundair onderwijs
https://www.gezondleven.be/files/voeding/20180628_naar-een-evenwichtig-aanbod-van-dranken-in-de-secundaire-school.pdf
 - Er is ook een extra fiche met informatie voor scholen over hoe omgaan met energiedranken op school:
https://www.gezondleven.be/files/voeding/20180627_hoe-omgaan-met-energie-dranken.pdf
 - Daarnaast is er ook educatief materiaal voor het secundair onderwijs over energiedranken:
<https://www.gezondleven.be/files/voeding/informatiedossier-energiedrankjes.pdf>
5. Voor basisonderwijs en BUSO is er het project 'Oog voor Lekkers' (het Europees schoolfruit, -groenten en -melk programma) waarbij wekelijks gratis fruit, groenten en witte melk worden aangeboden aan scholen. Binnen 'Oog voor Lekkers' is er de mogelijkheid om begeleidende maatregelen te ontwikkelen die inzetten op gezonde tussendoortjes. Er werd reeds ingezet op begeleidende maatregelen zoals 'De proefkampioen' en 'het Land van Calcimus'. In kader van Oog voor Lekkers zal ook een educatief pakket voor basisonderwijs rond gezonde voeding ontwikkeld worden. dit zal beschikbaar zijn voor scholen vanaf april 2019. Verder wordt samen met de ouderkoepels bekeken hoe er nog meer kan worden ingezet op ouderbetrokkenheid, een belangrijke succesfactor voor het voedingsbeleid op school.

Het Vlaams Instituut Gezond Leven ontwikkelt momenteel een methodiek met als doel jongeren uit het secundair onderwijs te motiveren om op school te kiezen voor gezonde dranken en tussendoortjes. Het Vlaams Instituut Gezond Leven voerde in 2018 een onderzoek uit bij jongeren in het secundair onderwijs (online bevraging + 27 focusgroep interviews). Het onderzoek heeft geresulteerd in een projectidee waarbij een schoolwinkeltje zal worden uitgebaat door jongeren in aangename omkadering waarbij fruit, groenten en water met een smaakje aan een haalbare prijs en hapklaar 1x per week worden aangeboden.

Het Vlaams Instituut Gezond Leven ontwikkelde hiervoor materialen voor scholen waaronder een handleiding voor leraren en directie en een stappenplan voor leerlingen. Leerlingenparticipatie staat centraal in dit project. Het concept wordt eerst getest in een aantal scholen (eind 2018 – voorjaar 2019) en geëvalueerd. Bij een gunstige evaluatie zal dit verder in Vlaanderen geïmplementeerd worden.